

Malatya Yöresinde ABO ve Rh Kan Gruplarının Dağılımı

Dr. Cengiz Yakıncı^{*}, Dr. Yaşar Durmaz^{*}, Dr. Sabit Şahin^{*}, Dr. Hamza Karabiber^{*},
Dr. Zeynel Kayan^{**}, Bio. Fahri Turan^{**}

Malatya yöresindeki ilkokullardan rastgele seçilen 742 öğrencide ABO ve Rh kan gruplarının sıklığı incelendi. A grubu % 41.91, O grubu % 36.25, B grubu % 16.85, AB grubu % 4.99 oranında tesbit edildi. Ayrıca % 87.06'sının Rh (+), % 12.94'ünün Rh (-) olduğu saptandı. Sonuçlar literatürdeki çalışmalarla karşılaştırıldı.

Anahtar Kelimeler: Malatya, ABO grubu, Rh grubu

ABO and Rh blood groups in Malatya

In this study, the ABO and Rh blood groups were determined from randomly selected 742 children in Malatya. Group A, group O, group B and group AB were found as 41.91%, 36.25%, 16.85%, 4.99% respectively. On the other hand Rh positivity was determined 87.06% and Rh negativity 12.94%. Relevant literature was reviewed.

Key Words: Malatya, ABO Group, Rh Group

Kan grubu antijenleri tranfuzyon reaksiyonları, doku greft atılımı, yenidoğan hemolitik hastalığı gibi durumlarda önem taşır. Eritrosit üzerindeki antijenik bölgelere göre birçok kan grubu varsa da en sık kullanılanı ABO ve Rh sistemleridir. ABO ve Rh kan gruplarının değişik ırklarda ve çeşitli ülkelerdeki dağılımlarının birbirinden farklılıklar gösterdiği bilinmektedir(1). ABO ve Rh sistemlerinin Türkiye genelinde ve bazı bölgelerde dağılımına ilişkin çalışmalar yapılmıştır(2-5). Biz de Malatya yöresindeki okul çocuklarında kan gruplarını tesbit etmek ve tarama sırasında

öğrencilere kanın önemi hakkında bilgi vererek bu konuda bilinçlenmelerine katkıda bulunmayı amaçladık.

MATERYAL VE METOD

Bu araştırma Nisan 1995-Mayıs 1995 tarihleri arasında Malatya merkezindeki ilkokul çocuklarında kan örnekleri alınarak yapıldı. Toplam 742 öğrenciden (345'i kız, 397'si erkek) alınan kan örnekleri, aynı gün içinde tüp yöntemi ile değerlendirildi. Serum fizyolojik içinde %2'lik

^{*} İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

^{**} İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı

Tablo I: Kan gruplarının dağılımı

KAN GRUBU	A		O		B		AB		Rh (+)		Rh (-)	
	(n)	%	(n)	%	(n)	%	(n)	%	(n)	%	(n)	%
KIZ	(144)	41.74	(129)	37.39	(55)	15.94	(17)	4.93	(300)	86.95	(45)	13.05
ERKEK	(167)	42.07	(140)	35.26	(70)	17.63	(20)	5.04	(346)	87.15	(51)	12.85
TOPLAM	(311)	41.91	(269)	36.25	(125)	16.85	(37)	4.99	(646)	87.06	(96)	12.94

eritrosit süspansiyonları hazırlandı. 3 ayrı tüpe birer damla damlatıldı. Sonra birinci tüpe anti-A, ikinci tüpe anti-B ve üçüncü tüpe anti-D ikiye damla eklendi. Hazırlanan tüpler 1000 devir / dakika hızında bir dakika süreyle santrifüj edildikten sonra makroskopik ve mikroskopik aglutinasyon yönünden değerlendirildi. Grup tayininde Diamed A.G. laboratuvarının anti-A, anti-B, anti-D serumları kullanıldı.

BULGULAR

A, O, B, AB kan gruplarının dağılımı sırasıyla; % 41.91, % 36.25, % 16.85, % 4.99 olarak tesbit edildi. Rh yönünden ise %87.06'sı Rh(+), % 12.94'ü Rh(-) bulundu. Sonuçların cinslere göre dağılımı Tablo I'de gösterildi. Her iki cins arasında önemli bir fark yoktu.

TARTIŞMA

Günümüzde eritrosit üzerinde yaklaşık 400 kadar antijenik bölge olduğu bilinmektedir⁽¹⁾. Kan grupları sistemleri eritrositlerin üzerinde antijenik bölgelere göre kurulmuştur. Kan grubu sistemlerinin tam sayısı belli değildir. Fakat bu

sistemler içinde en önemileri ve en çok kullanılanları ABO ve Rh sistemleridir.

Çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçları Türkiye geneli(2), Güneydoğu Anadolu(2), Doğu Anadolu(2), Eskişehir(3), Konya(4), Diyarbakır(5) ve Gaziantep(6) 'te bulunan değerlerle karşılaştırdık (Tablo II).

Çalışmamızda, ABO kan grubu yönünden AB kan grubunun Malatya yöresinde diğer bölgelere göre düşük olduğu fakat diğer kan grupları yönünden belirgin farklılık olmadığı görüldü. Diğer taraftan Rh kan grubu yönünden değerlendirildiğinde, Rh (-)'lik oranı Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır ve Gaziantep sonuçlarına göre daha yüksek olup; Doğu Anadolu, Türkiye geneli, Konya, Eskişehir değerlerine daha yakındır.

Türkiye'deki diğer çalışmalar kan merkezine başvuran kan vericisi ve hastaları içeren kan merkezi kayıtları incelenerek yapılmıştır. Rastgele seçilen kişileri içermemektedir. Halbuki çalışmamız rastgele seçilen sağlıklı çocuklar üzerinde yapılmıştır. Uygulanan metodlar farklı olduğu için elde ettiğimiz sonuçları diğer çalışmalarla istatistiki olarak karşılaştıramadık.

Tablo II. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde kan gruplarının dağılım yüzdeleri

Kan Grubu	A	O	B	AB	Rh (+)	Rh (-)
Malatya	41.91	36.25	16.85	4.99	87.06	12.94
Türkiye	42.84	32.67	16.46	8.03	88.54	11.46
Doğu Anadolu	42.25	32.25	17.23	7.97	88.36	11.64
Güneydoğu Anadolu	38.42	35.05	18.30	8.21	91.79	8.21
Eskişehir	43.52	31.10	16.84	8.50	86.65	13.35
Konya	45.06	32.21	15.63	7.12	87.40	12.60
Diyarbakır	36.02	36.59	18.44	8.93	92.51	7.49
Gaziantep	40.01	35.09	18.10	6.80	90.83	9.17

KAYNAKLAR

1. Marsk, W.L: Erythrocyte Blood Groups in Humans. In Nathan, D.G., Oski, F.A editors. Hematology of Infancy and Childhood. 3 rd ed. Philadelphia: W.B. Saunders. 1987;1497-1521.
2. Akbay T, Demiröz P, Güney Ç ve ark: Türkiye'de kan gruplarının coğrafi bölgelere göre dağılımı. GATA Bülteni 1989; 31:391-402.
3. Gezer S, Akgün N, Akın E, Işıklı A: Eskişehir bölgesinde ABO kan gruplarının sıklığı. Çocuk Sağ ve Hst Dergisi. 1987; 30: 227-9.
4. Çalışkan Ü, Yavuz H, Koç H, Odabaş D: Konya bölgesinde ABO ve Rh kan gruplarının sıklığı. Selçuk Ü. Tıp Fak. Der. 1989;5 (4):128-9.
5. Yakut I, Eevli M, Günbey S: Diyarbakır bölgesinde ABO ve Rh kan gruplarının dağılımı. Dicle Tıp Bülteni. 1991;18 (4):144-147.

Yazışma adresi:

Doç. Dr. Cengiz YAKINCI
İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi
Araştırma Hastanesi
44300 MALATYA

Tel : (422) 3254000